

ALLAH YOLUNDA CİHAD*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ

seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emma ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-kitabi kitabu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve selem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl...

لَمَّا أَسْلَمَ عُمَرُ أَتَانِي جَبْرِيلُ فَقَالَ قَدْ اسْتَبَشَرَ
أَهْلُ السَّمَاءِ بِإِسْلَامِ عُمَرَ

(ك. عن ابن عباس)

RE. 353/5 (*Lemmâ esleme umeru, etânî cibrîlü, fekal: Kadi'stebşera ehlüs'semâi bi-islâmi umer*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâla Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, lütfu, keremi cümlemizin üzerine olsun...

Şurada Peygamber SAS Hazretleri'nden rivayet edilmiş olan hadis-i şerifleri okuyup; içimizi, gönlümüzü nurlandırıp şenlendireceğiz.

Bu hadis-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce evvelen ve hasseten Efendimiz Muhammed Mustafa SAS Hazretleri'nin ruh-u pâki için; sonra onun âlinin, ashabının etbânının ruhları için; cümle sâdât ve meşâyih-i turûk-u aliyyelerimizin ruhları için; enbiya ve evliya-ullahın, rusul-i kirâmın, Allah'a yakın kulların ruhları için;

Bu eserin müellefi olan hocamızın hocası Gümüşhanevi Ahmed Ziyaeddin Efendi Hazretleri'nin ruhu için; eserin içinde ki hadis-i şeriflerin bize kadar ulaşmasında emeği geçmiş olan bütün ülemanın ve râvîlerin ruhları için;

Bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere şuraya cem olmuş olan siz kardeşlerimizin, ve sâir ihvânımızın ahirete intikal ve irtihal eylemiş olan cümle yakınlarının ruhları için; biz mü'minlerin de saadet ve selâmet üzere yaşayıp, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzuruna sevdiği ve razı olduğu kullar olarak çıkmamıza vesile olması dileğiyle, bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım:

.....

a. Hz. Ömer'in Müslüman Oluşu

Dersin başında metnini okumuş olduğum hadis-i şerifi, İbn-i Abbas RA'dan nakletmişler.

Müstedrek'te var. Dâra Kutnî ve Suyûti'de var. Meali şöyle:¹

لَمَّا أَسْلَمَ عُمَرُ أَتَانِي جَبْرِيلُ فَقَالَ قَدْ اسْتَبَشَرَ
أَهْلُ السَّمَاءِ بِإِسْلَامِ عُمَرَ

(ك. وتعقب، وأبو نعيم في فضائل الصحابة عن ابن عباس)

RE. 353/5 (*Lemmâ esleme umeru*) “Ömer müslüman olduğu zaman...” Hangi Ömer? Ömer ibni'l-Hattab RA. “O müslüman olduğu zaman (*Etânî cibrîlü*) Cebrâil AS bana geldi, (*fekâl*) dedi ki: (*Kadi'stebşera ehlü's-semâi bi-islâmi umer*) Ömer'in müslüman oluşuyla semâ ehli müjdelendi.”

Mâlûm, Peygamber SAS Efendimiz Mekke-i Mükerrede de İslâm kendisine geldiği zaman, önce kendisine en yakın akrabası, hanımı, Hz. Ali Efendimiz, Hz. Hatice Efendimiz ve sâir yakınları iman ettiler. Bir kısmı muhalefete geçti. Bir kısmı Rasûlüllah Efendimiz'e bu gelen haberi kabul etmedi. Hatta yakınlarından bir kısmı kabul etmedi. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ne garip tecellisidir ki, Rasûlüllah Efendimiz'in amcalarından bazıları iman etti, bazıları etmedi.

¹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.114, no:100; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.30, no:4491; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.307, no:6883; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.145, no:272; Ahmed ibn-i Hanbel, *Fadâilü's-Sahâbe*, c.I, s.258, no:330; İbn-i Sa'd, *Tabâkât*, c.III, s.269; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.209; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXXIV, s.48; Mizzî. *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XIV, s.455; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.577, no:32738; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XV III, s.29, no:18778.

Nasip... Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi hak yolda sabitkadem etsin... Hakkı hak olarak görüp, ona tâbî olmak nasip etsin... Bâtılı bâtil olarak görüp, ondan kendimizi korumak nasip etsin...

Hiçbir dayanağımız yok Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin lütfundan kereminden gayri... Allah-u Teâlâ Hazretleri eğer bize hidayeti ihsan etmemiş olsaydı, nasıl hidayet bulurduk biz. Çünkü, herkesin kendine göre bir aklı mantığı var. Herkes ke nd ine gö re bir şeyler söylüyor, akılcağızına göre...

Kimisi kemiği eline almış, ufalamış da:

“—Allah bu kemikleri mi diriltecek?” demiş.

O kemikleri yoktan var etmedi mi Allah-u Teâlâ Hazretleri? Bu kâinatı, bu güzel nizamıyla kuran Allah-u Teâlâ Hazretleri, insanları bir başka bilmediğimiz şekil ile tekrar diriltmekten aciz mi?

وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ

(يس: ٧١)

(*Ve hüve bi-küllî halkın alîm*) [Çünkü o, her türlü yaratmayı gayet iyi bilir.] (Yâsin, 36/79) Allah her türlü yaratmaya kâdirdir.

Kimisi de demiş ki:

“—Aman, sakın bizim düzenimizi bozma. Şurada kurulmuş bir düzenimiz var. Arap kabileleri geliyor Kâbe'ye, ziyaret ediyorlar. Bu düzenimizi bozma, dedelerimizin putlarına dokunma!

Ne istiyorsun sen? Para istiyorsan, paraya gark edelim! Eğer reislik istiyorsan, reisimiz yapalım! Buyur başımıza geç, ona itirazımız yok... Tek bizim yolumuza, düzenimize dokunma! Aman bozulmasın bu kurulmuş olan, tıkr tıkr çalışan düzenimiz. İstersen, en güzel kızlarımızla seni evlendirelim. Ne istersen verelim!”

Bak, hepsine razı...

Madem hükümdar yapmağa razısın, para vermeye razısın, şuna razısın, buna razısın. Bunların hepsini bırak da, hakka teslim ol! Bak, şeytan nasıl aldatıyor insanı... Bak nefis nasıl aldatıyor. Nedir o senin müdafaa etmek istediğin düzen, ne oldu? Yıkıldı gitti küfür düzeni...

Rasûlüllah Efendimiz güldü onlara, acıyarak güldü. Dedi ki:

“—Bir elime Ay’ı verseniz, bir elime de Güneş’i verseniz bu yolu değiştirmem! Ben vazifeli bir insanım. Allah-u Teâlâ Hazretleri bana ne emretmişse, onu söylemek ile vazifeliyim. Kendim bir şey yapmıyorum ki, sizin tekliflerinizden birisini kabul etmek benim için bahis konusu olsun. Yâni bana ne verseniz, yolumu değiştirmem!”

Sen misin değiştirmeyen? İktisadî ablukaya aldılar, sö vdüler, saydılar. Hz. Ebû Bekir’e dediler ki:

“—Sen evinden dışarı çıkmayacaksın!”

“—Pekiyi.” dedi.

Halim, selim, duygulu, hassas mizaçlı, zeki, ârif bir kimse. Çıkmadı ama, bahçesinde ibadet ederken, cümle ahali gelip, avlusunun kenarından onun ibadet edişine bakarlardı.

“—Allah Allah, bu nasıl şey böyle...”

Onun gözyaşı döküşüne, Allah’a yalvarıp yakarmasına bakarlardı. Herkes başına topladığını görünce, “Yok, öyle yapma!” demeye başladılar.

Tabii, bu sıkıntılar içinde Peygamber SAS Efendimiz üzülyordu. Beşer... Allah-u Teâlâ Hazretleri onu peygamber seçmiş. İnsanlara verilenlerin en büyüğünü vermiş kendisine... *Seyyidü’l-evvelîne ve’l-âhirîn* olmuş. Ama meşakkati var. Demek ki, hak yolda meşakkatlere de sabretmeli!

Bak, Kerem ile Aslı hikâyesinde diyorlar ki, Aslı’nın yüzünü göreyim diye Kerem otuz iki dişini çektirmiş. Hikâye ama oradan ibret al. Birisi bir sevdiğinin yüzünü görmek için, otuz iki dişini çatır çutur çekilmesine razı oluyor da. Hikâyede yani. Belki de olmuştur ona benzer hadiseler. Sen hak yolda Allah’a kulluk etmekte niye ufacık bir meşakkate tahammül etmesin? İnsanların vasıfları içinde en güzeli sabır vasfıdır. Sabır ve sebat... Sapsağlam duracaksın bastığın yerde...

İşte, “Bir elime Güneş’i, bir elime Ay’ı verseler, dönmem!” dediği Rasûlüllah... Haydi bakalım onun sünneti işle... Sen de bir eline Ay’ı, bir eline Güneş’i verseler, dönme bakalım İslâm’dan...

Birazcık nimeti gördün, birazcık kâfirin ileri gittiğini gördün, “Heh füze yapıyor, heh gemi yaptı, heh tayyare yaptı...” filan diye, hemen başladın sarsılmağa...

Öyle oldu 19. Yüzyıl’da...

Osmanlı orduları yürüyüp gittiği zaman, devirip gidiyor karşı tarafı; “Müslümanlar galip gelir.” derken iyiydi. Ama iş tersine dönünce, “Vay, kâfirlerin de bayağı hünerleri varmış, orduları kuvvetliymiş, birçok bilgileri varmış, aleti edevatı varmış, ilim ve irfanda ileri gitmişler.” filan diye bir tereddüt geçirmeye başladı ahali...

Sımsıkı dursana, sımsıkı dursana bastığın yerde sapasağlam... Başladı tezel?. Acaba biz mi doğruyuz, o mu doğru? Şöyle mi, böyle mi?” falan diye 19. Yüzyıl’da patladı yara, çıban büyüdü büyüdü

baş verdi patladı. Bir kısmı artık dediler ki: “Biz bu yolun boşluğunu anladık, yol o tarafmış.” dediler, döndüler küfre... Bir kısmı küfre döndüler.

Şimdi 20. Yüzyıl’da Avrupa başladı müslüman olmağa... Bakalım bu zavallılar ortada kaldı ne yapacak şimdi. Avrupa müslüman oluyor şimdi. Avrupa’daki insanlar hem de alimleri, filozofları müslüman oluyor, büyük mütefekkirler müslüman oluyor. Kaldılar orta yerde...

Neyse, Peygamber Efendimiz o sıkıntılı zamanlarda dua ederdi. El kaldırıp derdi ki:

“—Ya Rabbi! Benim grubumu, yolumu iki Ömer’den birisiyle takviye eyle...”

Bu Ömer bahadır bir Ömer, Ömer ibnü’l-Hattab. Okunu yayını aldı mı, bir kere vücutluydu, boylu posluydu. O devirde boyun posun çok büyük önemi var tabii. Pazusu kuvvetli, kimse önünde duramaz, bahadır insan... Güçlü kuvvetli... Allah-u Teâlâ Hazretleri bu Ömer’e Müslümanlığı nasip etti. Ötekisi küfürde kaldı.

“—İkisinden biri ile beni takviye et yâ Rabbi!” diye dua etmişti.

Allah duasını kabul etti, Hz. Ömer RA müslüman oldu.

Nasıl müslüman oldu? Hz. Peygamberi öldürmek üzere yola çıktığı zaman, okunu yayını aldı.

“—Nedir bu adamın yaptığı? Bizim dinimizi bozdu, düzenimizi bozdu. Bir ayrılık gayrılık çıkardı. Şunu öldüreyim!” diye adamakıllı, azimli eline silahını aldı, yola çıktı.

Hışımlı hışımlı giderken, yolda kendisini görenlerden birisi dedi ki:

“—Nereye gidiyorsun?”

“—Muhammed’i öldüreceğim!”

“—Sen onu nasıl öldürebilirsin? Onun etrafında ashabı var.

Canlarını vermeye razılar. Canlarını verirler.”

Hatta Kureyşliler bir müslümanı ölüme götürüyorlar da, diyorlar ki:

“—Ne olurdu, sen Şimdi ailenin yanında olsaydın da, Muhammed bizim elimizde olsaydı; senin yerine onu öldürseydik.”

“—Lâ! Vallahi, onun ayağına diken batmasına razı değilim. Öürsem öleyim ne olacak? Hak yolda öölünce insan Şehid olur. Dikenin batmasına rızam yok, değil benim yerimde o olsun da siz ona iŐkence edin, öldürün. Onun ayağına bir diken batmasına rızam yok, gönlüm razı değil.

Nedir ki can dediğin Şey? Bir defa işte Allah yolunda veririz. Nasıl olsa bir zaman gelince verilecek. Dedi ki: Sen onu öldüremezsın sen asıl kendi ablana eniŐtene bak ki onlar müslüman oldu. Vay öyle mi? Ablam da, eniŐtem de mi müslüman oldu? Döndü bu sefer ablasının evine. Girdi içeri. Kur’an okuyorlarmıŐ, seslerini duydu, anladı müslüman olduklarını. Başladı dövmeye... Birisi kadıncağız, ötekisi Hz. Ömer’in karşısında dayanacak bir insan değil. Vurunca artık dediler ki... Ne olursa olsun ağızlarına gelen doğru sözü söylediler.

Onun üzerine bir insafa geldi Hz. Ömer. Baktı ki bunlar bir ayak diretiyor filan.

“—Getirin bakalım Şu okuduğunuz Şey neymiŐ?” dedi.

Okudukça yola geldi, okudukça yola geldi. Sonunda o da müslüman oldu. Ava giderken avlandı, ama hak yolda... Hazret-i Peygamberi öldürmek için evden çıkmış iken, müslüman olarak o gün evine döndü Hz. Ömer. Ondan sonra da:

“—Yâ Rasûlallah, biz bu kâfirlerden ne korkuyoruz? Gel şurada aleni kılalım namazı!” dedi.

Kuvvetlendi İslâm... Yâni etraftan pervâ etmez oldular. Çünkü korkarlardı Hz. Ömer’den, vurduğunu devirirdi. İşte o Ömer ibn-i Hattab müslüman olunca, Cebrâil AS Peygamber Efendimiz’e haber verdi. Böylece geldi dedi ki:

“—Semâ ehli, gökteki melekler Hz. Ömer’in müslüman olmasıyla müjdelendiler. Hepsi sevinçli bayram yapıyorlar.” dedi.

Sonra İslam’a hizmet etti, etti, etti de, o şerefi düşünün ki Rasûlüllah’ın yanında medfun şimdi. Rasûlüllah’ın yanında medfun. Rasûlüllah’a kayınpeder oldu. Kızı Rasûlüllah’ın zevcesi oldu, o da Rasûlüllah’a kayınbaba oldu ve Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk ile beraber Türbe-i Saadet’te, onun yanında yatmak şerefiyle şerefledi. Onun yanında yatıyor o Ömer... Allah şefaatine nâil etsin...

Tabii, kıssalardan nice hisseler çıkar, uzun uzun üzerinde dursak. Ashab-ı kiramın her birinin hayatında ne ibretler vardır. Her bir noktası üzerinde insan günlerce durabilir, saatlerce konuşabilir, ders yapabilir.

Adaletiyle meşhur oldu. O koca vücuduyla hüngür hüngür ağlardı Allah korkusundan... Kimse pazusunu, bileğini çeviremediği halde, Allah korkusundan ağlardı Hz. Ömer.

Sonra da halife oldu, gece gündüz uyumazdı, dolaşırdı. Geceleyin herkes uyuduğu zaman, “Bu ümmet bana emanet edilmiş, ben bunların başkanıyım, imamıyım, reisiyim!” diye uyku tutmazdı, dolaşırdı.

Çok hikâyeleri vardır. Böyle gezerken başına gelmiş hadiselerden kıssalar vardır. Bir kısmını Safahat'ta Mehmet Akif nazma çekmiş. Bizim edebiyatımızda da ma'ruftur. Meselâ, "Koca Karı ve Ömer" hikâyesi vardır. Harpte şehid olmuş bir müslümanın çocukları, onların anneannesi veya babaannesi ile beraber kalıyorlar. Ama günlerce aç, susuz... Geceleyin dolaşırken, onların ağlamasını duyuyor.

Hz. Ömer un çuvalını kendi sırtına yükleyip, öyle getiriyor onlara... Diyorlar ki:

"—Ey emire'l-mü'minin, ey müslümanların emiri, ey halife, bırak biz taşıyalım!"

Gözyaşlarını dökerek, ağlaya ağlaya, kendisi taşıyor çuvalı...

Çok hikâyeleri var. Allah şefaatine nail etsin... Allah bizlere onların hayatlarını okuyup, onlardan ibret almak nasib eylesin...

b. Mi'rac'da Cebrâil AS

Diğer hadis-i şerife geçtik. Hani demin dedim ya, Hz.Ömer o koca vücuduyla ağlardı. Sakalından süzülürdü, yüzünden süzülürdü gözyaşları. Bak neden? Peygamber Efendimiz bu hadis- i şerifte diyor ki:

لَمَّا كَانَ لَيْلَةَ أُسْرِي بِي مَرَرْتُ بِالْمَلَأِ الْأَعْلَى
وَجِبْرِيلُ كَالْحِلْسِ الْبَالِي مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

(طس. والديلمي عن جابر)

RE. 353/6 (*Lemmâ kâne leylete üsriye bî, merertü bi'l-melei'l- a'lâ, ve cibrîlü ke'l-hilsı'l-bâlî min haşyeti'llâhi azze ve celle*)

(*Lemmâ kâne leyletün üsriye bî*) Benim alınıp da Mi'rac'a çıkartıldığım gece, Mekke-i Mükerreme'den alınıp Kudüs'e, Kudüs'ten de Mi'rac'a çıkartıldığım gece, (*merertü bi'l-melei'l-a'lâ*) göklerde çok yüksek bir grubun yanından geçtim. Ne grubu? Allah'a yakın meleklerin grubu, *Melei'l-a'lâ*. Allah'a yakın meleklerin grubunun yanından geçtim. O Mi'rac esnasında.

(*Ve cibrîlü ke'l-hilsı'l-bâlî min haşyeti'llâhi azze ve celle*) “Cebrâil AS'ı gördüm ki, Azîz ve Celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin haşyetinden, korkusundan eskimiş bir kilim gibi kenarda duruyordu. Haşyetullahtan, Allah korkusundan, Cebrâil AS, eskimiş, buruşmuş bir kilim gibi, hasır gibi, keçe parçası gibi dürülmüş, buruşmuş, kenarcıkta öyle duruyordu.” diyor.

Cebrâil AS, dört büyük melekten birisi. Peygamber Efendimize vahiy getiren melek... Allah-u Teâlâ Hazretleri öyle bir ulu dergâhın sahibidir. Öyle azamet sahibidir. Senin cesaretin nereden geliyor? Senin, benim bunca günahları işlemekteki bu cesaretimiz nereden geliyor ya? Bizim bu halimiz ne olacak? Cebrâil AS bir buruşuk kilim gibi orada, Allah korkusundan kenara büzülmüş kalmış da, senin neyin var ki böyle burnunu havaya dikmiş de günahların içinde tozutup duruyorsun. Cahillikten, akılsızlıktan...

Küçük bebek, bilmem kaç bin voltluk teli tutarken içinde ne olduğunu bilir mi? Cahil, teli tutar ondan sonra kömür olur gider. Uçurtma uçuran çocuk bilir mi, tele takılan uçurtmasının ipind en kendisine ne geleceğini? Cahil...

الْجَاهِلُ جَسُورٌ

(*El-câhilü cesûrun*) [Câhil cesurdur.] Bizim bu halimiz cahilliğimizden.

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ

(فاطر: ٢٨)

(*Innemâ yahşâ'llâhe min ibâdihi'l-ulemâ'*) [Kulları içinden ancak alimler, Allah'tan gereğince korkar.] (Fâtır, 35/28)

Sen Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin azametini bildikçe, korkun artacak, haşyetullah artacak. Sen o zaman başkasının karşısında eğilemeyeceksin, başkasının karşısında diz çökemeyeceksin. Başkasının değil Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin emrini kollamaya çalışacaksın. Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne kul olmaya çalışacaksın. İçinde ikilik kalmayacak. İçinde gıll u gış kalmayacak, kötülük kalmayacak. Ben bunu böyle yaparsam, Allah bunun hesabını benden sorar diye tir tir titreyeceksin. Harama el uzatamayacaksın, rüşvet alamayacaksın, rüşvet veremeyeceksin, zulmedemeyeceksin, gadredemeyeceksin, gasp edemeyeceksin.

Uykun kaçacak Allah korkusundan...

“—E hocam, Avrupalılar tenkit ediyorlar, yani bu din korku üzerine bina edilmiş?”

Bizim dinimiz iki kanatlıdır, öyle tek kanatlı değil. İki kanatlıdır, iki tarafı birden vurarak insan yükseklerden yükseklere uçar gider. Bizim dinimizde sevmek de var, korkmak da var. Sen şu zenginlerin, şu paraya nasıl sarıldığını bilmiyor musun? Kaçırılmayayım diye, bu para azalmasın diye, elimden gitmesin diye... Bir yüksek mevkiye çıkmış adamın, o mevki elden kaçırmamak için, daha yukarılara ne kadar boyun eğdiğini bilmiyor musun?

İnsanın içinde bir his vardır. Elde bulunan nimeti kaçırmak istemez. Pekiyi, Allah-u Teâlâ Hazretleri sana kulum demişken, sana bunca nimetleri verip dururken, onun lütf u keremini görmekte iken, onu kaçırmaktan korkmaz mısınız?

Demek ki, sevgide de korku var. Hatta sevgide daha büyük korku var. Seven insan tir tir titrer, aman sevdiğimin hatırını kırmayayım diye, gönlünü kırmayayım, onun hoşuna gitmeyecek bir şey yapmayayım diye, ne derse pekiyi der. Baş üstüne der. İnsan Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni tanıdıkça, onun kudretini azametini bildikçe, celâlini cemâlini gördükçe, okudukça, cemaline hasretinden, celâlinden haşyetinden Allah’a kulluğu çok güzel yapar. “O güzellikten mahrum olursam, benim halim nice olur?” der.

Bir de kahrından korkar. Allah-u Teâlâ Hazretleri bize şuur ihsan etsin... İnsanın kıldığı namazdan nasibi şuuru nisbetindedir. Ne kadar şuurla kılmış ise, o kadar ecir alır. Söylediği sözden,

yaptığı işten nasibi, sevabı şuuru nisbetinde dir. Ne kadar şuurluysa, o kadar ecir alır. Ne kadar taklîden yapıyor ise, paldır küldür, gelişi güzel yapıyor ise, eh kendisi bilir. Yani Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne hiç kimse hiçbir şekilde zarar veremez.

Allah-u Teâlâ Hazretleri kullarına zulmetmiyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri kullara, kendilerinin yaptıklarına mukabele ederek muamele ediyor. Kul nasıl davranırsa, ona göre davranıyor ama lütuf ile gene... Bir iyilik yaparsa, bine sayarak. Bir küçük iş yapıyor kul... Yaptığı şey nedir ki, incirin çekirdeğinin içine koysan, dolmaz. Küçücük bir şey yapıyor. Onu rahmetine vesile ediyor. Ama onun yaptığı işe göre, onun zihniyetine göre, onun şuuruna göre.

Bir insan namaza durduğu zaman secde mahalline bakıyorsa, baktığı zaman Allah-u Teâlâ Hazretleri de ondan hoşnut, razı... Secdeden başını kaldırıp, sağa sola bakmaya başladığı zaman, Allah'ın iltifatı kesiliyor. Bak onun davranışına göre. Edep takındı mı, edebe riayet etti mi, lütfu gark oluyor. Edebi bıraktığı anda, düşüveriyor hemen olduğu yerden... Allah-u Teâlâ Hazretleri bize şuur versin.

Müslümanlık zekâ işidir. İnsan ne kadar zeki ise o kadar yüksek dereceli kul olur. Düşünür, taşınır bilir Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne kulluğun güzel şeklinin nasıl olacağını... Hangi sıfatların güzel sıfatlar olduğunu, hangilerinin kötü sıfatlar olduklarını bilir. Kötüleri atar, iyileri üzerinde toplar ve ne tice de Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasını kazanır. Akılsız insan da, kaş yapayım

derken, göz çıkarır. Eğri büğrü yollarda giderek bir şey elde edemez.

Yalnız bilelim ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kahrı çok şiddetlidir. İkabı, cezası çok elem vericidir, çok şiddetlidir, fevkalâde şiddetlidir. Allah-u Teâlâ Hazretleri biz günah yaptığımız zaman, üzerimize taş yağdırmıyor; yağdırabilir. Peygamber Efendimiz zamanında, kâfirin birisi giderken tepesine yıldırımı yağdırmış.

وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ

(الرعد: ١٣)

(*Ve yürsilü's-savâika feyusîbu bihâ men yeşâ'*)
[O, yıldırımlar gönderir de, onlarla dilediğini çarpar.] (Ra'd,13/13) ayeti kerimesinde bildiriyor.

İşte böyle dilediğinin tepesine yıldırım indirir ve onu olduğu yerde kahreder. Ona da kâdirdir. Yine lütfundan te'hir ediyor, belki tövbe edersin diye. Halim olduğu için, hilim sıfatıyla hareket ettiği için, gazabıyla celâliyle birden tecelli etmiyor.

c. Mûsâ AS'ın Görüşü

لَمَّا كَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ كَانَ يَبْصُرُ دَبِيبَ النَّمْلِ عَلَى
الصَّفَا فِي اللَّيْلَةِ الظَّلْمَاءِ مِنْ مَسِيرَةِ عَشْرَةِ
فَرَاسِخَ

(طب. وأبو الشيخ في تفسيره عن أبي هريرة)

RE. 353/7 (*Lemmâ kellema'llâhu mûsâ, kâne yebsuru debibe'n- nemli ale's-safâ fi'l-leyleti'z-zalmâi min mesîrete aşereti ferâsîh*)

Ebu Hüreyre RA'dan bu hadis-i şerif Musa AS'mı haletindeki tehavvülü anlatıyor. Mûsâ AS ailesini alıp Mısır'a doğru giderken peygamberlik vazifesiyle Tur Dağı'na geldiği zaman, orada tecelliye mazhar oldu. Orada Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin vahyine erince, iştiyakı arttı. Şevki galebe çaldı. Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne karşı hasretliği coştı, dedi ki:

رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ تَرِيَنِي وَلَكِنِ أَنْظُرْ
إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرِيَنِي فَلَمَّا
تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا فَلَمَّا
أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ

(الأعراف: ١٤٣)

(*Rabbi erinî enzur ileyk*) “Yâ Rabbi, müsaade eyle, kendini bana göster de ben seni göreyim, bakayım!” dedi. Görmek istedi Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni... Fakat nasıl görecek?

(*Kâle*) Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki:

(*Len terânî*) “Yâ Mûsâ, sen beni göremezsin! Benim cemâlimi temaşa etmeye tâkat getiremezsin! (*Ve lâkini'nzur ile'l-cebeli feini'stekarra mekânehû fesevfe terânî*) Ama şu karşıdaki dağa bak! O dağa tecelli edeyim; eğer o dağ o tecellîme tahammül edebilirse, o

zaman sen de beni görebilirsin!” buyurdu.

(*Felemmâ tecellâ rabbühû li'l-cebeli*) “Mûsâ AS’ın Rabbi, Allah-u Teâlâ Hazretleri Tur Dağı’na tecellî edince, (*cealehû dekken*) dağ o tecellînin şiddetine dayanamadı, parça parça oldu. (*Ve harra mûsâ saikà*) O müthiş manzara karşısında Mûsâ AS baygın yere serildi, düştü kaldı.

(*Felemmâ efâka kâle*) Ayılınca, o istediği şeyin kendi tâkatinin çok üstünde bir şey olduğunu itiraf ederek, dedi ki: (*Sübhâneke tübtü ileyke*) Yâ Rabbi, seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, sana tevbe ettim. (*Ve ene evvelü’l-mü’minîn*) Ben inananların ilkiyim.” (A’raf, 7/143)

Tur Dağı’nda Mûsâ AS çok tecellîlere nâil oldu. Burada Peygamber Efendimiz, onların hikâyesi sadedinde buyuruyor ki:

(*Lemmâ kellema’llâhu mûsâ*) Allah-u Teâlâ Hazretleri Mûsâ AS ile Tur Dağı’nda vahyedip konuşunca, Mûsâ AS’da bir değişiklik oldu. (*Kâne yeb-suru debibe’n-nemli ale’s-safâ*) Kara taşın, düz taşın üzerinde karıncanın yürüyüşünü görürdü.” Ne zaman? (*Fi’l-leyleti’z-zalmâi*) “Karanlık gecede...” Ne kadar mesafeden? (*Mesîrete aşereti ferâsîh*) “On fersah mesafeden görürdü.” Duygularına bir keskinlik geldi. Karanlık gecede, on fersah mesafeden, kara taşın üzerinde karıncanın gezişini görür hale geldi; Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin o tecellisi bereketiyle...

“—Hocam bu işler nasıl oluyor?”

Peygamber SAS Efendimiz’in bildirdiğine göre, Allah-u Te àlâ Hazretleri bir hadîs-i kudsîde şöyle buyurur:²

(*Ve mâ tekarrabe ileyye abdî bi-şey’in ehabbe ileyye mimme’fteradtü aleyhi*) “Kulum bana, kendisine farz kıldığım ibadetlerden daha sevimli bir şeyle yaklaşamaz; en çok farz ibadetlerle yaklaşır. (*Ve mâ yezâlü abdî yetekarrabü ileyye bi’n- nevâfili*) Kulum nâfile

² Buhârî, *Sahîh*, c.V, s.2384, Rikâk, 84/38, no:6137; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.58, *Birr ve Ihsân*, no:;347; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.V III, s.206, no:7833; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XII, s.520, no:7087; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.346, no:6188, Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.I, s.4; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.460, no:8750; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.II, s.380; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.II, s.175, no:1438; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.XXV I, s.96, no:5460; Ebû Hüreyre RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.V III, s.221, no:7880; Ebû Ümâme RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V I, s.256, no:26236; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.IX, s.139, no:9352; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.327, no:1457; İbn-i Ebi’d-Dünyâ, *el-Evliyâ*, c.I, s.23, no:45; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXV II, s.277, no:7491; Hz. Aişe RA’dan.

Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.II, s.381; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.III, s.168, no:4445; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü’l-Usûl*, c.II, s.232; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.192, no:20301; Hasan-ı Basrî Rh.A’ten.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.229, no:1155-1160 ve c.V II, s.770, no:21327; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.II, s.513, no:3498, 3499; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.V III, s.82, no:6898; Nevevî, *Riyâzu’s-Sâlihîn*, c.I, s.246, no:1.

ibadetlerle de bana yaklaşmaya devam eder.”

Her ibadet onu bana yaklaştırır. Namaz kıldıkça yaklaşır, oruç tuttukça yaklaşır, Allah dedikçe yaklaşır, tövbe ettikçe yaklaşır. (*Hattâ ühibbehû*) “Nihayet ben o kulumu severim. Sevgime nâil olur.”

Kusurları vardır, kusurlardan paklanır paklanır, derecesi yükselir yükselir, yaklaşır yaklaşır, nihayet ben o kulumu severim.

(*Feizâ ahbebtühû*) “Ben bir kulu sevdiğim zaman, (*küntü sem’ahü’llezî yesmeu bihî*) ben onun işittiğı kulağı olurum. Her şeyi işitir. Allah işittiriyor çünkü...

(*Ve basarahü’llezî yübsiru bihî*) Gördüğü gözü olurum. O zaman on fersah ne? Her şeyi görür.

(*Ve yedehü’lletî yabtışü bihâ*) Tuttuğı eli olurum; (*ve riclehü’lletî yemşî bihâ*) yürüdüğü ayağı olurum.” buyuruyor.

Başka bir rivayette de:³

وَلِسَانَهُ الَّذِي يَتَكَلَّمُ بِهِ

(كر. عن عائشة)

(*Ve lisânehü’llezî yetekellemü bihî*) “Söylediğı dili olurum.” buyuruyor. Sözü baldan tatlı olur, tesirli olur, hakkı söyler.

Hazret-i Peygamber hangi üniversiteden mezundu acaba? Nereden diploması vardı? E Allah-u Teâlâ Hazretleri yardım edince,

³ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXV, s.277, no:7491; Hz. Aişe RA’dan.

lütfedince, seçince öyle oldu. Ümmîlerin içinden öyle bir peygamber çıkarttı ki, gelmişlerin geleceklerin efendisi oldu. Alimlerin alimi oldu Rasûlüllah Efendimiz.

Neler söylüyor da, okuya okuya bitiremiyoruz. Seneler senesi burada benden önce Hocam okudu, ondan önce hocası okudu. Şimdi ben okuyorum. Bir zaman gelecek, ben de toprağın altına gireceğim, gene okunacak Rasûlüllah'ın hadis-i şerifleri...

Bak hepimiz istifade ediyoruz. Alimler dağarcığı nisbetinde ilminden şey alıyor. Allah öğretti mi böyle öğretir. Allah gösterdi mi böyle gösterir. Allah bildirdi mi, böyle bildirir. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi kendisine has kul olmak şerefine erdirsin... Rasûlüne has ümmet olmak şerefine erdirsin...

Cezayirli Hasan Paşa sefere çıkmışlar. Düşmanların hiç birisi sokulamamış. Her birisi bir köşeye dağılmış, saklanmış. Gemilerle dolaşıyorlar, düşman gemisi görmüyorlar. Nerede? İtalya ile İspanya arasında, Cezayir, İtalya, Fransa arasında... Oralarda dolaşiyor da, düşman gemisi göremiyor. O taraflara ne haddine gelmek? O taraflarda düşman gemisi karşısına çıkamıyor.

Bir adaya gelmişler, demirlemişler. Altı yedi gemi... Hasan Reis daha ilk defa reislik yapıyor. Geceleyin demirlemişler, sabah olmuş.

Sabah nasıl olur? Malum gecenin karanlığı doğu taraftan aydınlanmaya başlar.

“—Demirleri toplayalım, yelkenleri açalım, bu adanın bu körfezinden dışarı çıkalım!”

Emir yok, birbirleriyle söylemişler, işaretleşmişler, konuşmuşlar öteki gemilerin reisleri, demişler ki:

“—Bu adam tecrübesiz, başımıza ilk defa reis tayin edildi. Filonun başına komutan tayin edildi. Bilmiyor. Şimdi düşman bizi bu körfezin ağzında bastırırsa, mahveder burada... Açık denize çıkalım ki, hani şöyle manevra yapacak kabiliyetimiz olsun, düşmanı yenebilelim. Burada bizi yakar, gemilerimizi yakıverir. Yani burada durumumuz iyi değil. Ne yapalım? Söyleyelim bari .” demişler.

Kayıklara binmişler, kendi gemilerinden Hasan Reis'in gemisine gelmişler. Kapıyı çalmışlar. Hasan Reis seccadenin üzerinde...

“—Efendim, gemicilik töresinde böyle bir limanda uzun müddet beklenmez. Karadan ateş ederler, öbür taraftan tuttururlar. Sıkışır insan, kıstırılmış olur. Burada durmamamız lazım, çıkalım! Emir buyurursanız, hareket edelim buradan.” demişler.

“—Arkadaşlar, biraz daha sabredin! İnşallah beş altı parça düşman gemisi gelir, onları yakalarız, öyle gideriz.” demiş.

Dışarı çıkmışlar, birbirlerinin yüzüne bakarak demişler ki:

“—Adam gemiciliği bilmiyor, bir de şimdi bize evliyalık taslıyor. Bak, olacak şeyden haber veriyor. İleride gemi gelecek de, biz onları yakalarız inşallah!” diyor demişler.

Fakat tabii, emir emirdir. Gitmişler hazırlıklarını yapmışlar, işaret bekliyorlar. Nihayet Hasan Reis'in gemisinden işaret çıkmış. Birden adanın burnundan açığa çıkıverince, karşıda beş altı parça düşman gemisi görülmüş. Tabii düşman gemisi aheste aheste gelirken, adanın içinden karşılarına böyle Osmanlı donanmasından birkaç parça çıkıverince, ödleri patlamış. Hemen teslim bayrağını çekmişler. Yakalamışlar onları, Cezayir'e ganimet olarak götürmüşler. Şu kadar gemi, içinde şu kadar asker, şu kadar erzak, bu kadar malzeme ellerine geçmiş.

Peki, o karanlıkta, o körfezin içinde nasıl gördü Hasan Reis o gemilerin geleceğini? Hasan Reis görmedi ki, insan Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne kul olunca, işte böyle olur. Buradan kıyas eyle ötesini...

Hüner Hasan Reis'te değil, hüner Allah'a kul olmakta... İnsan Allah'a kul oldu mu, o kâinatın sahibi her şeyi biliyor. Her şeye vakıf... Her şeye gücü yetiyor. Sen ona kul olursan, böyle olur. Ondan kulluğunu çekersen, ne yaparsın? Hiç bir şey yapamazsın.

Doğumuna gücün yetmiyor, ölümüne gücün yetmiyor, hastalık gelse def edemiyorsun. Bazen bakıyorum, doktor hastalanmış. Takılıyorum:

“—Yahu doktorlar da hasta olur mu? Başkalarını tedavi eden insan kendisi hasta olur mu?”

Olur, ne yapsın, o da aciz bir insan... Yani, o bir şey değil ki. Hasta olsa, hastalığı def edemiyor. Ölüm gelse, ölümü def edemiyor. Doğmak elinde değil, ölmek elinde değil. Hiç bir şey elinde değil insanoğlunun...

Felç gelse... Bu daha önce babayığitti, pehlivandı, boksördü. Vurduğu zaman üç kişiyi devirirdi. İşte şimdi felç geldi, hadi bakalım... Yahu bu damarın, bu kolun tertibini biliyoruz. İşte şuradan damar geçer, buradan kas gelir, o kasın ucu buraya bağlanır. Şu sinir vardır, şu kemik vardır. Biliyorsun ama haydi çalıştır bakalım. Çalışmayınca, çalışmıyor.

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

(*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*)⁴ “Bütün güçler, kuvvetler Allah’tadır. Allah’a kulluktur.” Ona kul olursan, yardım ederse, eder. Etmez ise, düz yolda insan yolunu şaşırır. Yaparım diyen çok insanlar, olduğu yerde yığılıp kalmıştır.

Allah-u Teâlâ Hazretleri ile, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin sevgili kullarıyla, müslümanlarla harp ilan etmiş insanların hepsinin akıbetleri tarih kitaplarında doludur. Firavunlar, Şeddatlar, Kàrunlar, nice nice kavimler, topluluklar helâk olmuşlardır. Kur’an-ı Kerim onların kıssalarıyla doludur. Ne de n? Hisse alalım diye.

O kıssalar neden okunuyor? Hikâye kitabı mı Kur’an-ı Kerim? “Hisse al da, kulluğu güzel yap!” diye. İşte böyle insan Allah’a kul olunca, insanda bir değişiklik olur. Birçok değişiklik olur demek istiyorum. Böyle olmuş Musa AS da...

⁴ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.2, s.1276, *Dua* 34/16, no:3878, Ubâde ibn-i Sâmit RA’dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.3, s.226, no:946, Sa’d ibn-i Ebî V akkas RA’dan. Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.1, s.299, no:1003, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan. Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.5, s.33, Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.15, s.1376, no:43612.

d. Allah Yolunda Cihadın Fazileti

لَمَوْقِفٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يُسَلُّ فِيهِ سَيْفٌ
وَلَا يُطَعَنُ فِيهِ بِرُمْحٍ وَلَا يُرْمَى فِيهِ بِسَهْمٍ
أَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةً لَا يَعْصِي اللَّهُ

فِيهَا طَرْفَةَ عَيْنٍ

(ابن النجار عن ابن عمر)

RE. 353/8 (*Lemevkıfın fi sebîli'llâhi, lâ yüselli fihi seyfün, ve lâ yut'anu fîhi bi-rumhin, ve lâ yürmâ fihi bi-sehmin, efdalü min ibâdeti sittîne seneten, lâ yu'sa'llàhe fîhâ tarafete aynin.*)

Bu hadis-i şerif cihad ile ilgilidir. Peygamberimiz SAS Efendimiz Hazretleri buyuruyor ki:

(*Lemevkıfın fi sebîli'llâhi*) “Allah yolunda bir duruş...” *Mevkıf*, vukuf demek, yani şöyle bir yerde bir müddet durmak, ayakta durmak, beklemek. “Allah yolunda bir müddet bir yerde durmak... Nasıl bir durmak? (*Lâ yüselli fihi seyfün*) Kılıç çekilmemiş, (*ve lâ yut'anu fîhi bi-rumhin*) mızrak saplanmamış kendisine... Karşısında kılıç çekilmemiş, düşman ona kılıç çekmemiş, mızrak saplamamış. (*Ve lâ yürmâ fihi bi-sehmin*) Kendisine ok atılmamış, yani sıcak savaş başlamamış. Kurşunlar, oklar atılıp, vızıldayıp geçmiyor yani. Öyle de olsa, yani bir tehlike bahis konusu da olmasa, Allah yolunda

şöyle bir duruş, (*efdalü min ibâdeti sittîne seneten*) altmış senenin ibadetinden daha faziletlidir. Allah yolunda bir duruş...”

Ama nasıl altmış yıl? (*Lâ yu'sa'llâhe fîhâ tarafete aynin*) “İçinde hiç Allah’a isyan olunmamış olan altmış yıllık ibadetten daha hayırlıdır.” Hani insan ibadet eder de, ya kabul olur, ya kabul olmaz. Veyahut hem ibadet eder, hem günah eder. Gündüz gelir burada namaz kılar, gece gider orada hata işler. Sabah iyi yoldadır, akşama şaşırır. Akşam iyi yoldadır, sabaha şaşırır. Alacalı, iyi kötü düşe kalka... Öyle değil, hiç Allah’a isyan edilmeden altmış yıl ibadetle geçirilmiş, bir fazilet kazanılmış, bir sevap kazanılmış. Allah yolunda bir müddetçik duruş, altmış yıllık böyle ibadetten daha hayırlıdır.

İşte bizim bu topraklarda, şimdi böyle hür olarak nefes almamızın sırrı budur. Biz buralarda nefes alamazdık şimdi... Burası Bizans’ın idi. İşte şu biraz ilerde Kız Taşı var. Onun üstünde bilmem hangi imparatorun heykeli vardı. Altında çıplak kadın resimleri var, yılanlar dolanmış, bilmem neler falan. Biraz ileriye gidersin, Saraçhane başında bir sürü sütunlar, kalıntılar vardır. Bizanslıların bilmem hangi eseridir. Biraz ileri gidersin, Bizanslıların sarnıcı var. Biraz ileriye gidersin, Ayasofya Bizanslıların kilisesidir. Biraz ileriye gidersin, Galata kulesi Cenevizlilerden kalmadır.

Biz burada ne arıyoruz? Nasıl gelmişiz, buraları nasıl almışız? İşte bizim buralarda şimdi hür olarak, babamızın malı olarak, dedemizden, ecdadımızdan, bize intikal etmiş mal olarak, içinde şöyle rahat rahat oturup da Allah’ı

anmamız, Rasûlüllah'ın hadis-i şeriflerini okumamız; çalışıp, kazanıp, yeyip, içip şükretmemiz, Allah'ın nimetlerinden istifade etmemiz; şu güzel beldede, Karadeniz ile Marmara'yı bağlayan bir böyle nehir gibi Boğaz'ın içinde, Haliç gibi bir körfezin çevresinde, Çamlıca gibi bir güzel manzaralı bir yerde, Adalar gibi bir safalı yerde, bizim böyle zevk ve sefa içinde yaşamamız ve Anadolu'ya, Trakya'ya sahip olmamız nedendir? İşte bu hadis-i şeriftendir. Rasûlüllah'tandır, Kur'an'dandır, İslâm'dandır.

Eğer biz bu zihniyette, bu ideolojide, bu mantıkta bu kanaatte insanlar olmasaydık, bizim dedelerimiz bu mantıkta olmasaydı, biz Orta Asya'da yaşayacaktık. Yâni bizim dedelerimiz OrtaAsya'da idiler, Orta Asya'da yaşayacaktık. Burada da Bizanslılar yaşayacaktı. Bizi buralara getiren, buraların sahibi eden bu zihniyettir.

Bu zihniyete karşı gelmek, ters gelmek küfran-ı nimet olur. Haksızlık olur, fazilete yakışmaz. Efen-dim ben Allah'a inanıyorum, inanmıyorum şöyledir böyledir. İster inan, ister inanma. İster mü'min ol ister kâfir ol, eğer şu beldenin ahalisinden isen, sen tabii bir tahsil görmüşsün o tahsil içinde senin söylediğin şeyi daha doğru sanıyorsun. Görersen benim gördüğümü, benim okuduğumu okusan, belki sen de iman edeceksin ama, her ne olursa olsun buraları sana bağışlayan insanlara bir şükran borcun var, teşekkür borcun var. Bu Rasûlüllah'a borcun var. Bu hadis-i şerife karşı borçlusun sen...

İstiklal harbini nasıl kazandık biz? Nasıl oldu bu kazanma? Fransızlar Maraş tarafını aldı.

İtalyanlar Antalya tarafını aldı. Yunanlılar İzmir tarafını aldı. Şunlar şuradan saldırdı, bunlar buradan saldırdı da nasıl yendik biz onları? Kazma ile, kürek ile, ihtiyar neneler, Nene Hatun'lar, bilmem neler, mermi taşıyarak, bilmem ne taşıyarak.

Nedir bu milleti bu kadar böyle canlı tutan? İman, İslâm... Başka bir din olsa idi, böyle olmazdı. Kâfir bunu senden daha iyi biliyor. Kâfir bu milleti ayakta tutan ruhun İslâm ruhu olduğunu biliyor da, bizi Müslümanlıktan ayırmak için İslâm'dan ayırmak için, yapmadığı iş, yapmadığı hile, döndürmediği dolap yok kâfirin...

İşte biz bundan dolayı harbe gidiyoruz. Bundan dolayı biz Allah yolunda cihad ediyoruz. Bu hadis-i şeriften dolayı Allah yolunda canımızı veriyoruz. Ben senin gibi sefa sürmesini bilmez miyim? Yaşamasını. Benimde elimin altında zevkler sefalar olup da yan gelip yatmayı, meyvaları yemeyi, höpürdetmeyi, içmeyi, gezmeyi tozmayı istemez miyim yani bilmiyor muyum duymadım mı öyle bir şeyi? Ama ben başka bir şeyi tercih etmişim. Ben Allah yolunda böyle hareket edersem daha çok sevap alacağım diye düşünmüşüm.

Dedem de öyle düşünmüş. Dedemin dedesi de öyle düşünmüş. Ağlamışlar şehid olamadıkları zaman. Siperlerde hüngür hüngür ağlamış gaziler, sakalından utanmadan şıpır şıpır gözyaşı dökmüş ağlamışlar. Neden ağlamışlar? “Giriyorum, giriyorum harbe de bir türlü şehid olamadım, nedir bu halim?” diye Ondan ağlamışlar.

Düşmandan korktuğundan ağlamamış, “Niye şehid olamadım?” diye ağlamış. “Kefenimi ben zemzem ile yıkamıştım, boynuma doladım, başıma sarık diye doladım, buraya geldim. Kaç çarpışmaya girdim, çıktım; bir türlü şehid olamadım!” diye ağlamış.

Halid ibn-i Velid RA ashab-ı kiramdan. Suriye’de Humus muydu, Hama mıydı? Karıştıyorum, camisi var orada, Humus’ta. Caminin önünde efendim bir abidesi var. Abideye yazmışlar, diyor ki:⁵

لَقَدْ شَهِدْتُ مِائَةَ زَحْفٍ وَمَا فِي بَدَنِي مَوْضِعُ شِبْرٍ
إِلَّا وَفِيهِ ضَرْبَةٌ سَيْفٍ أَوْ طَعْنَةٌ رُمْحٍ أَوْ رُمِيَّةٌ سَهْمٍ
ثُمَّ هَا أَنَا أَمُوتُ عَلَى فِرَاشِي كَمَا يَمُوتُ
الْعَيْرُ فَلَا نَامَتْ أَعْيُنُ الْجُبَنَاءِ

(*Lekad şehidtü miete zahfin*) “Yüz tane savaşa girdim.” diyor.

Kolay değil...

(*Ve mâ fî bedenî mevdiu şibrin illâ ve fîhi darbetü seyfin, ev ta’netü rumhin, ev rumyetü sehmin*) “Şu vücudumda bir kılıç darbesi, bir ok veya bir mızrak yarası olmayan bir karış yer bulamazsın!” diyor.

⁵ İbn-i Esir, *Üsdü’l-Gâbe*, c.1, s.313; İbn-i Abdilber, *el-İstîâb*, c.1, s.127.

(*Ve hâ ene emûtü alâ firâşî kemâ yemûtü'l-îru*)”İşte görün, şimdi yatağımda ölüyorum!” diyor.

Vücudum harplerde aldığım yaralardan delik deşik demek istiyor yani. Vücudumun her tarafında bir yaralanma izi var. Ama işte gene yatağımda ölüyorum diyor. İşte gene yatağımda ölüyorum diyor bak o kadar harbe girmiş, çıkmış. Gene yatağımda ölüyorum diyor.

فَلَا نَامَتْ أَعْيُنُ الْجُبْنَاءِ

(*Felâ nâmet a'yünü'l-cübenâ'*) “Korkakların gözleri açılsın, uyumasın, gözlerini yummasınlar. Gözlerini açsınlar, bak Allah öldürmedi mi, insan ölmüyor!” diyor.

Bir İstiklâl gazisi ile görüştük, ziyaret ettik de Kızıltoprak'ta.

Dedi ki:

“—Allah öldürmeyince insan ölmüyor dedi. Ben kıtalar arasında posta subayıydım. Oradan oraya, o kıtadan o kıtaya giderken, kurşunlar etrafımdan vızıl vızıl, vızıl vızıl uçar gid erdi. Ben de onlarla ünsiyet peydah etmiştim artık.” dedi.

Yâni öldürmeyince öldürmüyor işte Allah. Nasib eder ise, bir başka mazhariyet; şehid oluyor insan. Ne mutlu. Ölmez sağ kalır ise, gazi oluyor, bir başka mazhariyet. İşte bizi bu toprakların sahibi yapan bu...

Sadece biz ölmeyi mi bilmişiz? Harp etmeyi mi bilmişiz? Hayır, bu iman bizi bu topraklarda şu insanlığa da eser yapma şeyine yöneltmiş. Han yaptırmışız, hamam yaptırmışız, yol yaptırmışız, çeşme yaptırmışız, hayır yaptırmışız, hasenat yaptırmışız. Binlerce, konağında binlerce köle alıp, binlerce köle yetiştiren paşalar var. Bin tane köleyi konağında terbiye etmiş, yetiştirmiş devlet hizmetine vermiş. Terbiye etmiş, yetiştirmiş devlet hizmetine vermiş.

Süleymaniye Kütüphanesi'ne gir, bak: Neler yazmış ecdadımız! Etrafta eğer yıktırılmamış ise, tahrip olmamış ise... Ahşaplar eridi gitti ama taşların kimisinin kalıntısı var. Ecdadın neler yaptığını gör. Yoksullar için aşhane yapmış, hastalar için hastane yapmış, deliler için tımarhane yapmış, insanlar için çeşme yapmış, hayır yapmış, hasenat yapmış. Hayrın her çeşidi var.

Zarafetin, edebinin, terbiyenin, insaniyetin, merhametin her çeşidinin eseri var. Yani savaşta kahraman, sulhta emsalsiz arif, edip kimseler imiş. Savaşta kılıç kullanırlarmış, sulhta kalem kullanırlarmış. Öyle arif kimseler imiş. Kalemi ile bir yazdığı zaman, söylediği sözün altından bin bir türlü mana çıkıyor. Öyle zarif konuşurlar, öyle zarif yazarlarmış. Edebiyatlarını anlamak için, dünyanın tahsilini yapmış olması lazım insanın. Edeplerini, terbiyelerini zarafetlerin anlamak için. Bir sözünün altında doksan tane düşündüğü incelik var. Vezni düşünür, kafiye düşünür, edebi sanatları düşünür, tarih hesabı yapar, şunu yap ar bunu yapar. Onun bir cümlecik sözü altından kaç türlü mana çıkar. Öyle arif, öyle zarif insanlar.

Buradan ordu yürüdüğü zaman Trakya tarafına, köylerden küflü peynir toplarlarmış ordunun vazifelileri. Neden acaba? Küflü peyniri yaraya, kılıç yarasına ufalayıp şey yaparlarmış penisilin olduğu için.

Avrupa çiçek hastalığından, çiçek salgını gelip de bir şehrin yarısını alıp götürdüğü zaman çiçek salgınından kırıldığında bizim mahallemizde ki yaşlı neneler, başörtülü neneler çocukların kolunu cızt cızt cızt iğne ile üç çizgi yaparlarmış. Yani çiçek açısı yaparlarmış. Bizim memlekette çiçek salgını olmaz imiş. Fatih zamanında göz ameliyatları yaparlarmış.

Sen Süleymaniye'nin tekniğini az bir teknik mi sanıyorsun? Bak bugün bir sürü cami yapıyorlar. Dün anlattılar bir camiyi. Vaiz kürsüden çıkıp konuştuğu zaman, tam karşısında durursan söz anlaşılıyor; yanında durursan anlaşılmıyor diyor. Ama Mimar Sinan sesin muntazam gitmesi için caminin her tarafında nargile fokurdatmış. Fokur fokur fokur fokurdatıyor, ses nasıl geliyor nasıl gidiyor diye onu takip ediyor. Duvarın içine gizli küpler koymuş ağzı delikli. Ses yankılsın diye.

Kandillerden çıkan isler bir yere toplansın diye havanın cereyanını hesaplamış da tam öyle bir yere öyle bir delik açmış ki caminin içindeki bütün hava dönüp dolaşıp o deliğin içinden süzülüp geçiyor ve bütün isi oraya topluyor. İşte böyle yani iki taraflı...

Bu zarafeti, bu medeniyeti, bu güzelliği, bu hoşluğu İslam veriyor insana. İstersen İslam'ı al. İslam alınmış memleketlere bak. Bak 20.

Yüzyıl'ın medeniyeti diyoruz ya hani edebiyata gelince lafa gelince herkes bir sürü laf söylüyor.

Şu İsrail'in Lübnan'da yaptıklarına bak! Şu Hristiyan falanjistlerin yaptıklarına bak! Bizim tarihimizde öyle bir şey yoktur. Biz yaşlı bir insana el kaldırmamışız. Kadına el uzatmamışız. Mala, çoluk çocuğa dokunmamışız. Kim bizim karşımıza çıkıp bizimle mücadele etmiş, bizi öldürmeye kastetmiş ise onunla savaşmışız.

Bunların hepsi bir medeniyet bir kültür bir terbiye işidir. Fakat bizim ecdadımızın öyle büyük bir talihsizliği var ki efendim bir düşmanlar tenkit eder bir de evlatları tenkit ediyor şimdi. Düşmanın tenkitinden yanmazlar da evlatlarının da kendi karşılıklarına hasım olarak çıkıp da kendilerini anlayamamalarına çok yanar yakınır. Kemikleri çok sızlar yani. Ben şunlar için çarpıştım da öldüm şunların gafletine bak cahilliğine bak der.

Allah bize ve şu memlekette yaşayıp da İslam'a karşı olanlara insaf versin. İslam'ı görsünler doğru düzgün. İslam'dan korkuyor millet. Yahu İslam merhamet dinidir. Zarafet dinidir, edep dinidir, terbiye dinidir, başkasını düşünmek dinidir, başkasına iyilik yapmak dinidir. Yaratılanı hoş gör yaratandan ötürü.

Ben gelmedim dâvâ için

Benim işim sevi için.

Dostun evi gönüllerdir;

Gönüller yapmaya geldim.

Aman kimsenin kalbini kırma, gönül Allah'ın evidir, Kâbe gibidir zihniyetine sahibiz. Biz her gördüğümüzü Hızır bilmişiz. Karşımızdaki belki Hızır'dır falan diye. Önünde edep ile durmuşuz. Öyle bir milletiz biz. İslam'dan bu. İslam gitti mi kültür, medeniyet, vicdan vs. Onların hepsini denedik. Yani istemezdik ama iyi de oldu denediğimiz. Hepsinin kofluğunu bir netice vermediğini anladık.

Bizim bu devirde acaba bu hadis-i şeriften nasıl faydalanabiliriz devrimizde? Madem böyle Allah yolunda bir müddet durmak, cihad için bir müddet durmak, böyle Allah'a hiç isyan edilmedik altmış yıl ibadetten daha hayırlı oluyor. İçinizden bir rağbet gelmiyor mu böyle bir şeye? Geliyor. Nasıl olacak acaba?

“—E bir harp çıksa da, bende hudutta dursam...”

“—Harbi temenni etmeyin, savaş sizden çıkmasın!” diyor Peygamber Efendimiz SAS. “Ama düşman saldırırsa, geri de durmayın! Düşman saldırırsa, ondan da kaçmayın!” diyor.

Hiçbir devirde müslümandan çıkmamıştır hücum. Bizim Osmanlılar Balkanlar'da niye hücum ettiler düşmanlara? Hücum etmediler. Bizim Osmanlıların yaptığı savaşların hepsi, Haçlı Seferleri karşısında müdafaa savaşıdır. Avrupa asker toplayıp hücum etmiştir. Osmanlılar da savunmak durumunda kalmışlardır.

Ecdadımızın tavrı daima bu tarzda olmuştur. Daima sulhu teklif etmişlerdir. Sulh ve sükûn içinde yaşamayı tavsiye etmişlerdir, istemişlerdir. Öyle olduğu zaman, anlaşmaya hiçbir hâlel getirmemişlerdir. Anlaşmaları daima karşı taraf bozmuştur. Zayıf oldukları zaman, anlaşma yapmışlar; biraz güçlenip kuvvetlenince, anlaşmayı onlar bozmuşlardır.

Benim hatırıma geliyor ki, Allah yolunda bir müddette durmak da bir savaş... Savaş niçin yapılıyor? İslam'ı korumak, savunmak için yapılıyor. Müslümanları rahat ettirmek için yapılıyor. Kâfire, zalime, gadredici kimseye, insafsıza merhametsize fırsat vermemek için yapılıyor.

Çünkü o içeri girdi mi, ne ırz koyar, ne namus koyar, ne mal koyar, ne çocuk koyar, ne yaşlı koyar. Ak sakallıların ak sakalını kana bular. Ak başörtülü kadınların başörtüsünü kana bular. Çocukları küvetlere böyle üçer beşer doldurur. Görmediniz mi resimlerini Kıbrıs harbinde? Şimdi bu bir müdafaa... Böyle olunca, böyle oluyor.

Pekâlâ, o halde, demek ki kaçmayacağız; harp olursa, savaşacağız ama, düşman o kadar kurnazlaşmış ki, bizim anlamadığımız şekilde de bizimle çarpışıyor. Şimdi eski usul çarpışma yok...

Tarih kitaplarından bizim alıştığımız usûl: Düşman ordu çekip bizim üzerimize geliyor. Biz de kılıç çekiyoruz, kalkanımızı elimize alıyoruz, oklarımızı alıyoruz. Çatır çutur çarpışıyoruz.

Meydan savaşı oluyor. Ankara Meydan Savaşı, Mohaç Meydan Savaşı, Niğbolu Zaferi, bilmem ne zaferi filan. Hep böylesine alışmışız. Ama düşman bunu denemiş, denemiş, denemiş, muvaffak olamayınca o zaman demiş ki:

“—Ya bu adamları ben niye yenemiyorum? Adedim fazla. İki yüz bin kişilik ordu ile gidiyorum, altmış bin kişi karşıma çıkıyor, gene yeniliyorum. Bunun sebebi ne?”

Adamlar incelemişler; bizim tarih kitaplarımızı, din kitaplarımızı, kültür kitaplarımızı, edebiyat kitaplarımızı tercüme etmişler. Bugün Almanca’da, Fransızca’da, İngilizce’de bizim tarihimizle, kültürümüzle ilgili neşredilen o kadar çok kitap vardır ki, harf inkılabından sonra, cumhuriyetin ilanından sonra bizim neşrettiğimiz eserlerden daha fazladır. Altmış yetmiş bin tane eser yazmışlar İslâm üzerine... Tasavvuf üzerine yazdıkları eserlerin haddi hesabı yok... İnsan başa çıkamıyor, almak istese her birisini; üç yüz mark, dört yüz mark... Yani ne yazdıklarını okumak istesen, başa çıkamıyorsun. Yığınla, böyle sel gibi eser yayınlıyorlar.

İncelemişler incelemişler, bizim gücümüzün, kuvvetimizin Allah’a has halis kulluk edip de ölümden korkmamakta ve cihadda olduğunu, dinimizde olduğunu görünce, bizi dinimizden ayırmaya gayret etmişler.

O zaman bizim arkadaşımız, bizimle akraba olan şahıs onunla aynı masaya oturmuş, kadeh tokuşturmuş, dost olmuş. İngiliz dostum, aziz dostum Mr. John, bilmem ne... Resimler çektirmiş. Fransız ile dost olmuş. O Fransız buraya gelmiş, bizimki oraya gitmiş; ahbap olmuşlar. Ondan sonra da, onları bizim üstümüze salmışlar.

Demek ki, düşman bizi içten yıkmak için, bizim enerjimizin merkezini, kaynağını kurutuyor. Biz İslam'dan ayrılınca, sudan çıkmış balığa döneriz. O köpek balığı, balina, denizlerde böyle herkesin korktuğu koca koca balıklar dışarı çıkınca ne oluyor? Uzanıp kalıyor. Biz de İslam'dan çıktığımız zaman, bir gücümüz kuvvetimiz kalmıyor.

O halde, buraya kadar bu sözlere hiç itiraz yok, siz de kabul ediyorsanız, demek ki Allah'ın dinini korumak için de insanın gece gündüz gayret sarf etmesi, imanı korumak kollamak için, imanı müdafaa etmek için, insanları İslam'a çekmek için veyahut Müslümanları kâfirce duygulardan, düşüncelerden inkârdan, zevkperestlikten, mes'uliyetsizlikten, afyonkeşlikten, hippicilikten korumak için... Onların çeşit çeşit adetleri var, onlardan korumak için, insanın çalışması lâzım!

İnsanları şuurlu, terbiyeli, edepli, dinine, milletine, tarihine bağlı insanlar olarak yetiştirmek için çalışmak da Allah yolunda bir cihaddır. Çünkü, düşman o silahla bize hücum ediyor. O halde bunu yapabiliriz.

Hepimiz elimizden geldiği kadar İslam'ı korumak için, evlatlarımızı, kendimizi, yakınlarımızı, çevremizi, komşularımızı İslam'a bağlı tutmak için, İslam'dan koparmamak için; kopmuşları uyandırıp tekrar İslam'a bağlamak için gayret sarf edersek, umarım ki öyle o sevaba nail oluruz.

Benim mantığım böyle çalışıyor. İnşallah Allah-u Teâlâ Hazretleri dini korumak için böyle çalışanlara da o ecri ihsan eyler. Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi vazifelerine müdrik kimseler eylesin...

Fâtiha-i şerife meal-besmele-i şerif!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

19. 12. 1982 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü